

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 17/02/2020
Αριθμ. Πρωτ.: 785/323391

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Ελληνοποιήσεις γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 2556/12-12-2019**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Γ. Οικονόμου**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο όρος «ελληνοποίηση» δεν αναφέρεται σε εθνικές νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις. Ωστόσο, με τους όρους «παραπλάνηση καταναλωτών» και «σκοπούμενη παραπλάνηση καταναλωτή» που αναφέρονται στο άρθρο 6 του ν. 4235/2014 (ΦΕΚ Α' 32) «Διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις στην εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών και της υγείας και προστασίας των ζώων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων», νοείται και η «ελληνοποίηση».

Στην περίπτωση διαπίστωσης παραπλανητικής επισήμανσης εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν.4235/2014 (Α' 32), ως εξής:

- Διοικητικές κυρώσεις: Προβλέπονται στο άρθρο 23 και το ύψος του προστίμου κυμαίνεται από 1.000 – 30.000 ευρώ, σύμφωνα με τους συντελεστές των κριτηρίων επιμέτρησης που εφαρμόζονται για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων, όπως αυτοί ορίζονται στην αριθ. 434/82574/2014 απόφαση (Β' 1710/2014).
- Ποινικές κυρώσεις: Προβλέπονται στο άρθρο 27 του ως άνω νόμου, ανάλογα με τη διαπίστωση της μη συμμόρφωσης.

Η Κυβέρνηση, έχει την διακηρυγμένη πολιτική βούληση για την αντιμετώπισή της «μάστιγας» των ελληνοποιήσεων, με εργαλεία την εντατικοποίηση και τη δημοσιοποίηση των ελέγχων, την αυστηριοποίηση του κυρωτικού πλαισίου και την επιβολή προστίμων σε ό,τι αφορά τους παραβάτες, ειδικά δε, τους παραβάτες που ελληνοποιούν προϊόντα παραβιάζοντας το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τα Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) και Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ).

Στο πλαίσιο αυτό, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ο οποίος συμμετείχε στην τακτική σύνοδο του Συμβουλίου Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας στις 16 και 17 Δεκεμβρίου 2019 στις Βρυξέλλες, όπου τέθηκε και το θέμα της απάτης στα τρόφιμα και επισημάνθηκε η αναγκαιότητα διασυννοριακής συνεργασίας των Αρχών, προκειμένου να αντιμετωπίσουν εγκλήματα που σχετίζονται με τα τρόφιμα και των οποίων δράση υπερβαίνει τα εθνικά σύνορα, αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στο θέμα της επισήμανσης (labeling) των προϊόντων και στην ανάγκη

αναγραφής της προέλευσης στα τρόφιμα, καθώς αυτή συνδέεται με την απαίτηση των καταναλωτών για ακριβέστερη πληροφόρηση, αλλά και με τα ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά μιας σειράς ευρωπαϊκών προϊόντων, ιδιαίτερα των παραδοσιακών, προτρέποντας την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναλάβει σχετικές νομοθετικές πρωτοβουλίες.

Δυστυχώς με ευθύνη της απελθούσας Κυβέρνησης, το 2017 υπήρξαν λιγότεροι έλεγχοι τόσο στο γάλα όσο και στο κρέας σε σχέση με το 2016. Θλιβερό αντιπροσωπευτικό παράδειγμα, η ανακοίνωση του προηγούμενου Δ.Σ. του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ στις 12/7/2018, όπου ομολογεί την πλήρη έλλειψη ελέγχων στην αγορά γάλακτος και κρέατος επί 18 μήνες. Η απουσία ελέγχων από τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ καθώς και η άρση των προστίμων, σε επιχειρήσεις που δεν υπέβαλαν έγκαιρα ή καθόλου τη «Μηνιαία Δήλωση Ισοζυγίου Γάλακτος» για μέρος ή όλο το έτος 2017, συνέβαλαν αποφασιστικά στην πτώση της τιμής του γάλακτος και υπονόμισαν την πολύτιμη κατοχύρωση των Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης, όπως η φέτα.

Αντιθέτως το νέο Δ.Σ. του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της πολιτικής Ηγεσίας, λίγες μέρες μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, προχώρησε σε ελέγχους 32 επιχειρήσεων που όπως διαπιστώθηκε δεν είχαν υποβάλει ισοζύγια γάλακτος το διάστημα Ιανουαρίου-Ιουνίου 2019, εισηγούμενο την επιβολή προστίμων.

Επιπλέον, στο αμέσως επόμενο διάστημα δρομολογούνται τα ακόλουθα:

- Τακτική και συνεχή δημοσιοποίηση των ελέγχων και του ισοζυγίου γάλακτος στον ιστότοπο του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ και του ΥΠΑΑΤ, - Ενιαιοποίηση των βάσεων δεδομένων του ΥΠΑΑΤ και διασύνδεσή τους με το taxisnet, με σκοπό τη διασταύρωση των δηλωθέντων και τη δημιουργία συστήματος καταγραφής των υπότροπων,

- Συνεχής εκπαίδευση των ελεγκτών ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται στις ολοένα αυξημένες απαιτήσεις του έργου τους.

Επίσης εξετάζεται η δυνατότητα πρόσληψης εποχικού Προσωπικού, με τροφοδότη τις εισφορές προς τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ.

Επιπροσθέτως, ο Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ) διεξάγει συστηματικούς ελέγχους στην εγχώρια αγορά, σχετικά με την ασφάλεια και την ποιότητα των προσφερόμενων προϊόντων, την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα και εν γένει την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών σε θέματα νοθείας και παραπλάνησης ιδίως ως προς την καταγωγή. Οι ανωτέρω έλεγχοι καλύπτουν όλο το φάσμα των τροφίμων. Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, οι επιχειρήσεις τροφίμων υφίστανται τις προβλεπόμενες διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.

Συγκεκριμένα ο Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ) σύμφωνα με το από 11/2/2020 Δελτίο Τύπου, επέβαλε πρόστιμα σε 28 επιχειρήσεις για παραβάσεις που αφορούν σε ζητήματα γενικής υγιεινής, ικνηλασιμότητας και επισήμανσης των προϊόντων, συνολικού ύψους 386.000 ευρώ.

Πέραν των ανωτέρω συστηματικών και τακτικών ελέγχων στην αγορά του γάλακτος, πραγματοποιούνται ταυτόχρονα έκτακτοι και στοχευμένοι έλεγχοι, από μικτά ελεγκτικά κλιμάκια όλων των φορέων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με τη συνδρομή και άλλων φορέων και θεσμών [όπως Συντονιστικό Κέντρο Εποπτείας Αγοράς και Αντιμετώπισης Παραεμπορίου (ΣΥΚΕΑΑΠ), Οικονομική Αστυνομία].

Αναλυτικότερα ανά Τομέα:

Α) αμπέλου, οίνου και αλκοολούχων ποτών

Σχετικά με τους ελέγχους που αφορούν στη διακίνηση οίνου, οι ενωσιακοί Κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 274/2018 και αριθ. 273/2018 ορίζουν τις διαδικασίες που τα Κράτη-Μέλη οφείλουν να τηρούν εντός της Επικράτειας τους καθώς και για την διακίνηση μεταξύ των Κρατών-Μελών. Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιούνται έλεγχοι από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ), αλλά και από το Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ).

Στους ελέγχους περιλαμβάνεται και η τήρηση των υποχρεωτικών ενδείξεων της επισήμανσης, μέρος των οποίων είναι και η προέλευση του οίνου και στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται παρατυπίες, οι αρμόδιες αρχές ελέγχου εφαρμόζουν τις προβλεπόμενες ποινές του ν. 4235/2014 (Α' 32).

Β) ελαίας, ελαιολάδου και επιτραπέζιας ελιάς

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σε εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 29/2012 της Επιτροπής «για τα πρότυπα εμπορίας του ελαιολάδου» και με την αριθ. 323902/18-09-2009 απόφαση των συμπληρωματικών μέτρων, υποχρεώνει όλες τις επιχειρήσεις τυποποίησης και συσκευασίας παρθένων ελαιολάδων, ελαιολάδων και πυρηνελαιών να εφοδιάζονται με αλφαριθμητικό κωδικό αναγνώρισης. Στο πλαίσιο αυτό, έως σήμερα, έχουν ελεγχθεί και έχουν λάβει κωδικό αναγνώρισης περίπου 700 επιχειρήσεις τυποποίησης και συσκευασίας ελαιολάδων και πυρηνελαιών. Σχετικός κατάλογος με τις εγκεκριμένες επιχειρήσεις έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου.

Οι εν λόγω επιχειρήσεις, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, υπόκεινται σε έλεγχο ανά τρίμηνο από επιτροπή της αρμόδιας ΔΑΟΚ. Οι έλεγχοι αφορούν στη διαπίστωση της τήρησης των όρων, υποχρεώσεων και δεσμεύσεων της εγκεκριμένης επιχείρησης, με διασταυρώσεις στοιχείων (τιμολογίων, δελτίων αποστολής, καρτελών αποθήκης κ.λπ.) και αφορούν κυρίως στην επαλήθευση της συμφωνίας μεταξύ των εισερχόμενων και εξερχόμενων ποσοτήτων εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου, παρθένου ελαιολάδου, ελαιολάδου και πυρηνελαιίου, καθώς και εκείνων που παραμένουν αποθηκευμένες στους δεξαμενικούς χώρους. Για τις ποσότητες της κατηγορίας «εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο» και «παρθένο ελαιόλαδο» πρέπει να προσδιορίζεται η καταγωγή τους ενώ πέραν των τακτικών πραγματοποιούνται και έκτακτοι έλεγχοι.

Αρμόδιες υπηρεσίες για τους ελέγχους των εισαγόμενων από τρίτες χώρες ελαιολάδων είναι τα κατά τόπους τελωνεία, οι ΔΑΟΚ και το ΓΧΚ. Για δε τη διακίνηση των ελαιολάδων στο εσωτερικό της ΕΕ, οι έλεγχοι υπάγονται στην αρμοδιότητα του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ), ο οποίος επιπλέον είναι αρμόδιος για όλους τους ελέγχους του ελαιολάδου από το ελαιοτριβείο μέχρι και τη λιανική πώλησή του.

Γ) κρέατος, αυγών και λοιπών προϊόντων ζωικής προέλευσης

Με σκοπό την παρακολούθηση του παραγόμενου και διακινούμενου κρέατος και την αποφυγή των «ελληνοποιήσεων», έχουν ληφθεί μέτρα ελέγχου της ελληνικής αγοράς κρέατος σε σχέση με την προέλευση, καταγωγή και τήρηση μηνιαίων ισοζυγίων κρέατος από τις επιχειρήσεις όπου καταγράφουν την ελληνική παραγωγή, παρακολουθούν τη διακίνησή της και ταυτόχρονα παρακολουθούν και καταγράφουν την είσοδο στη χώρα του κρέατος από άλλες χώρες.

Προς τούτο, η ισχύουσα υπουργική απόφαση προβλέπει την υποχρεωτική αναγραφή σε όλα τα εμπορικά έγγραφα και σε κάθε μορφής σήμανση του κρέατος και των προϊόντων του, της καταγωγής προέλευσής του, καθώς και την τήρηση μηνιαίων ισοζυγίων κρέατος από πλευράς επιχειρήσεων το οποίο και αποστέλλουν στον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ. Σκοπός των ισοζυγίων είναι ο έλεγχος της ελληνικής αγοράς σε σχέση με την προέλευση-καταγωγή του κρέατος. Επίσης, προβλέπει ότι εάν από τους ελέγχους που διενεργούνται στα κρεοπωλεία διαπιστωθεί παραπλανητική αναφορά της χώρας προέλευσης του κρέατος, επιβάλλεται στην επιχείρηση διοικητικό πρόστιμο από 500 ως 30.000 ευρώ. Στην ίδια απόφαση προβλέπεται ότι οι ποινές που επιβάλλονται στα σφαγεία και στις επιχειρήσεις εμπορίας κρέατος για παραβάσεις σχετικές με την προέλευση του κρέατος κυμαίνονται από 1.000 ως 60.000 ευρώ.

Επιπλέον, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας «ARTEMIS», συγκεντρώνονται στοιχεία για την παραγωγή, την εισαγωγή και την εμπορία ελληνικού και μη ελληνικού κρέατος στη χώρα. Τα σφαγεία της χώρας καταχωρούν ηλεκτρονικά και σε ημερήσια βάση τις σφαγές, αναγράφοντας και τη χώρα καταγωγής - προέλευσης, του υπό σφαγή ζώου, ενώ οι εισαγωγείς και οι έμποροι κρέατος υποβάλλουν ηλεκτρονικά, σε μορφή μηνιαίου ισοζυγίου, τις εισροές και τις εκροές της επιχείρησής τους, αναγράφοντας, επίσης, τη χώρα καταγωγής - προέλευσης του κρέατος. Τα στοιχεία

αυτά αξιοποιούνται ώστε να γίνονται εμπεριστατωμένοι και αποτελεσματικοί επιτόπιοι έλεφχοι. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ελέγχονται όλοι οι εμπλεκόμενοι σε όλη την αλυσίδα του κρέατος: κτηνοτρόφοι, παχυντές, εισαγωγείς ζώντων ζώων και κρέατος, σφαγεία, επιχειρήσεις τεμαχισμού και τυποποίησης κρέατος, επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων με βάση το κρέας, καθώς και σημεία λιανικής πώλησης, όπως τα παραδοσιακά κρεοπωλεία και τα σούπερ μάρκετ.

Ιδιαίτερα, τα καταστήματα λιανικής πώλησης, καθώς και οι επιχειρήσεις με δραστηριότητα την εμπορία κρέατος υποχρεούνται κατά τη λιανική πώληση κρέατος, ήτοι νωπού, κατεψυγμένου, συσκευασμένου, τεμαχίων κρέατος, κιμά, κρεατοσκευασμάτων και βρώσιμων παραπροϊόντων αυτού, να διαθέτουν και να χρησιμοποιούν ζυγιστικές μηχανές, οι οποίες εκδίδουν αυτόματα αυτοκόλλητες ετικέτες, στις οποίες, εκτός των προβλεπόμενων από την ισχύουσα νομοθεσία υποχρεωτικών στοιχείων (όπως βάρος, είδος κρέατος, τιμή), αναγράφεται υποχρεωτικά και η καταγωγή - προέλευση του πωλούμενου κρέατος. Όσον αφορά στο έτοιμο συσκευασμένο κρέας, η αναγραφή της καταγωγής γίνεται στα σημεία πώλησής του στις ταμειακές μηχανές.

Οι παραπάνω έλεγχοι αποσκοπούν:

- στον εντοπισμό κτηνοτρόφων των οποίων οι σφαγές δε συμφωνούν με το ζωικό κεφάλαιο.
- στον εντοπισμό εμπόρων που δηλώνουν ψευδή ισοζύγια (ποσότητα - προέλευση κρέατος).
- στον εντοπισμό εμπόρων που δεν κάνουν δήλωση Ισοζυγίου Κρέατος στον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ.
- στον εντοπισμό διπλοσφαγών του ίδιου ζώου.
- στον εντοπισμό σφαγών, που δε συμφωνούν με το αντίστοιχο TRACES.
- στον εντοπισμό τιμολογίων πώλησης κρέατος που δε συμφωνούν με τις σφαγές.

Εν κατακλείδι τα ισοζύγια κρέατος καταγράφουν την ελληνική παραγωγή, παρακολουθούν τη διακίνησή της και ταυτόχρονα παρακολουθούν και καταγράφουν την είσοδο στη χώρα, του κρέατος από άλλες χώρες. Η αποτύπωση και παρακολούθηση αυτών των στοιχείων σε μηνιαία δίνει τη δυνατότητα ολοκληρωμένης και στοχευμένης παρακολούθησης της ελληνικής αγοράς.

Δ) γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων

Όλες οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων, ανάλογα με τη δραστηριότητά τους, υποχρεούνται να υποβάλουν ηλεκτρονικά στην εφαρμογή ΑΡΤΕΜΙΣ που έχει αναπτύξει ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ: τις Τριμηνιαίες Δηλώσεις Παραδόσεων Γάλακτος και την αξία αυτών (παραγωγοί), τις Μηνιαίες Δηλώσεις Παραλαβών Γάλακτος και την αξία αυτών (αγοραστές) και τις Μηνιαίες Δηλώσεις Ισοζυγίου Εισροών - Εκροών Γάλακτος (αγοραστές και παραγωγοί - μεταποιητές).

Ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ διαθέτει όλα τα στοιχεία που αφορούν τόσο στις ποσότητες αγελαδινού, πρόβειου και γίδινου γάλακτος που παράγονται στην Ελλάδα, όσο και στις ποσότητες κάθε μορφής γάλακτος που εισάγονται, καθώς και στα προϊόντα στα οποία αυτές χρησιμοποιούνται.

Σκοπός των ισοζυγίων γάλακτος είναι ο έλεγχος, της νόμιμης χρήσης όλων των ειδών γάλακτος στα διάφορα γαλακτοκομικά προϊόντα, της τήρησης της συμβατικής τους υποχρέωσης για μη χρήση πρώτων υλών προέλευσης τρίτων χωρών για παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων σε εγκαταστάσεις μεταποίησης που έχουν επιδοτηθεί από εθνικά ή κοινοτικά προγράμματα, της ορθότητας των ισχυρισμών για τη γεωγραφική προέλευση της πρώτης ύλης που χρησιμοποιήθηκε στην παραγωγή συγκεκριμένων γαλακτοκομικών προϊόντων καθώς και της διακίνησης, διάθεσης και παράδοσης υποπροϊόντων γάλακτος.

Τέλος κατόπιν επεξεργασίας των δηλώσεων του ισοζυγίου γάλακτος, εκδίδεται πληθώρα στατιστικών πληροφοριών σχετικά με τα παραγόμενα γαλακτοκομικά προϊόντα, την πρώτη ύλη που χρησιμοποιήθηκε κ.ά.

Οι επιχειρήσεις γάλακτος έχουν το δικαίωμα να πραγματοποιούν αγορές γάλακτος (οι οποίες δηλώνονται στον ΕΛΓΟ ως Γάλα Ελληνικό, Γάλα Ευρωπαϊκής Ένωσης, Γάλα Τρίτων Χωρών), σε όποια μορφή και από όποια χώρα επιθυμούν αρκεί να

τεκμηριώνουν σε ημερήσια βάση την ανάλωσή του ανά προϊόν. Τα παραπάνω αποτελούν αντικείμενο των ελέγχων που διενεργεί ο ΕΛΓΟ και εαν από τους ελέγχους διαπιστωθεί παραπλανητική αναφορά της χώρας προέλευσης του γάλακτος ή και των γαλακτοκομικών συστατικών και προϊόντων επιβάλλεται στην επιχείρηση διοικητικό πρόστιμο 2.500 ευρώ συν 3% της αξίας των ετήσιων παραλαβών γάλακτος.

Πέραν του συστηματικού τακτικού ελέγχου στην αγορά του γάλακτος, πραγματοποιούνται και έκτακτοι στοχευμένοι έλεγχοι με συνέργεια ελεγκτικών κλιμάκων όλων των φορέων του ΥΠΑΑΤ.

Ε) νωπών οπωροκηπευτικών

Το ΥΠΑΑΤ, προβαίνει ανά τακτά χρονικά διαστήματα τόσο στην έκδοση σχετικών εγκυκλίων για εντατικοποίηση των ελέγχων σε φορτία νωπών οπωροκηπευτικών στα σημεία εξόδου/εισόδου (λιμάνια, συνοριακούς σταθμούς) της χώρας, σε κομβικά σημεία επί των εθνικών οδών (διόδια), στα συσκευαστήρια, στις λαχαναγορές κ.α., όσο και σε έκτακτους αιφνιδιαστικούς ελέγχους, ώστε να εξαλειφθεί το φαινόμενο της εισαγωγής και διακίνησης ποιοτικά υποβαθμισμένων, επικίνδυνων ή αταυτοποιητών προϊόντων, τα οποία ανταγωνίζονται αθέμιτα τα εγχώρια προϊόντα, παραπλανούν τον καταναλωτή και θέτουν σε κίνδυνο την υγεία του καταναλωτή.

Στις περιπτώσεις που τα εισαγόμενα προϊόντα δεν είναι σύμφωνα με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, το ΥΠΑΑΤ, προβαίνει σε απαγόρευση εισαγωγής και, στη συνέχεια, σε καταστροφή ή επαναποστολή ή σε αλλαγή χρήσης ή σε διορθωτικές ενέργειες (αλλαγή σήμανσης).

Επίσης το ΥΠΑΑΤ έχει αναπτύξει στενή συνεργασία με όλες τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές [Συντονιστικό Κέντρο Εποπτείας Αγοράς και Αντιμετώπισης Παραεμπορίου (ΣΥΚΕΑΑΠ), Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ), Υπηρεσία Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων (ΥΕΔΔΕ), Οικονομική Αστυνομία, Λιμενικό κ.λπ.], για τον εντοπισμό «διαδρομών» και τεχνικών παράνομης διακίνησης προϊόντων.

Σε όλες τις επιχειρήσεις που ελέγχονται, πραγματοποιείται ασφαλιστικός και φορολογικός έλεγχος, κατά τον οποίο λαμβάνονται και φορολογικά στοιχεία για περαιτέρω έλεγχο από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Επισημαίνεται ότι, ο έλεγχος για τυχόν «ελληνοποιήσεις» σημαίνει τη διενέργεια ελέγχων ικνηλασιμότητας τιμολογίων κ.α.

Εστιάζοντας στα ΠΟΠ και ΠΓΕ προϊόντα, σημειώνεται ότι, ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ ως αρμόδια αρχή για τον έλεγχο και την πιστοποίηση των προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης και προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης, διενεργεί ελέγχους και χορηγεί πιστοποίηση σε επιχειρήσεις παραγωγής, μεταποίησης, παρασκευής, συσκευασίας και εμπορίας προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ.

Σήμερα είναι καταχωρισμένα, στο επίσημο Μητρώο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 107 Ελληνικά προϊόντα ως ΠΟΠ ή ΠΓΕ, ενώ ο ΕΛΓΟ έχει καταχωρισμένες στο «Μητρώο Πιστοποιημένων επιχειρήσεων» 1094 επιχειρήσεις για 1781 Αιτήσεις.

Ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ διενεργεί επιτόπιους και διοικητικούς ελέγχους, με σκοπό την διαπίστωση της ορθής τήρησης των προδιαγραφών παραγωγής του κάθε ΠΟΠ/ΠΓΕ προϊόντος και μεταξύ των άλλων ελέγχει:

1. Την προέλευση της πρώτης ύλης (εντός ζώνης), την παραγωγή (πλήρης αντιστοιχία στρεμμάτων/ζών και παραγόμενου προϊόντος), τη διαδικασία επεξεργασίας, συσκευασίας, αποθήκευσης, καθώς και τον τρόπο επισήμανσης του διακινούμενου προϊόντος προκειμένου να διαπιστωθεί η συμμόρφωση της επιχείρησης με τις απαιτήσεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας, ενώ πραγματοποιείται και διασταύρωση των εμπορικών εγγράφων (δελτία αποστολής/τιμολόγια) με τα αρχεία εισροών-εκροών που υποχρεούται να τηρεί κάθε επιχείρηση που είναι ενταγμένη στο σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης ώστε να διασφαλισθεί η σχέση μεταξύ κάθε παρτίδας εισροών-πρώτων υλών με κάθε παρτίδα εκροών-τελικών προϊόντων.

2. Την παραγωγή, την ξεχωριστή αποθήκευση ανά είδος, καθώς και τις συνολικές εισροές – εκροές που έχει κάθε μονάδα από τα επίσημα φορολογικά παραστατικά μέσω των ελέγχων που πραγματοποιεί στις μονάδες παραγωγής ΠΟΠ/ΠΓΕ. Κάθε μονάδα υποχρεούται μέσω της υπογεγραμμένης σύμβασης πιστοποίησης να τηρεί

και να αποστέλλει αρχεία εισροών/εκροών στον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ για κάθε περίοδο παραγωγής, υποδείγματα των οποίων αποστέλλονται στις επιχειρήσεις αμέσως μετά την ένταξή τους στο σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης.

3. Τη συσκευασία – Εμπορία ΠΟΠ/ΠΓΕ προϊόντων μέσω αυστηρών ελέγχων στις αντίστοιχες μονάδες προς αποφυγή φαινομένων νοθείας ή/και ελληνοποιήσεων (έλεγχος των επίσημων φορολογικών παραστατικών, ποιοτικών χαρακτηριστικών, χημικών αναλύσεων), ενώ ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην ικνηλασιμότητα και την ορθή χρήση της επισήμανσης τους. Κάθε μονάδα συσκευασίας/εμπορίας ΠΟΠ/ΠΓΕ προϊόντων υποχρεούται να τηρεί και να αποστέλλει στον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ αρχεία εισροών/εκροών κάθε έτος, υποδείγματα των οποίων αποστέλλονται στις επιχειρήσεις αμέσως μετά την ένταξή τους στο σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης αλλά είναι και αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ.

Πλέον των ανωτέρω, πραγματοποιούνται δειγματοληψίες τελικού προϊόντος, διενεργούνται εργαστηριακές αναλύσεις και γίνονται έλεγχοι σε σημεία χονδρικής και λιανικής πώλησης, ώστε να προστατεύεται το πιστοποιημένο προϊόν από απομιμήσεις και αθέμιτο ανταγωνισμό.

Οι παραβάσεις που τυχόν διαπιστώνονται, κατά τη διενέργεια των ελέγχων παραπέμπονται στην αρμόδια Επιτροπή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων και προστίμων (αφαίρεση των ενδείξεων, απόσυρση των προϊόντων, επιβολή προστίμου αναλόγως της βαρύτητας της παρατυπίας ή παράβασης).

Επιπλέον ο ΕΛ.Γ.Ο –ΔΗΜΗΤΡΑ διενεργεί ελέγχους στα σημεία χονδρικής και λιανικής πώλησης των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ, διασφαλίζοντας την ορθή επισήμανση των προϊόντων αυτών και προστατεύοντας την καπήλευση των ονομασιών προέλευσης από προϊόντα που δεν πληρούν τις προδιαγραφές.

Επίσης στις αρμοδιότητες του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ εντάσσεται και ο Έλεγχος και Πιστοποίηση του προαιρετικού συστήματος επισήμανσης κρέατος πουλερικών και αυγών σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τον τομέα των προϊόντων Ειδικών Πτηνοτροφικών Εκτροφών (ΕΠΕ) στη χώρα μας. Για το λόγο αυτό ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ:

1. Ελέγχει τα πτηνοτροφικά προϊόντα που τίθενται σε εμπορία και φέρουν στην επισήμανσή τους προαιρετικές ενδείξεις για τον τρόπο εκτροφής των πουλερικών κρεοπαραγωγής, την ημερομηνία ωτοκίας και την διατροφή των ωτόκων ορνίθων.
2. Πιστοποιεί τα πτηνοτροφικά προϊόντα που συμμορφώνονται με τις σχετικές απαιτήσεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας και φέρουν ενδείξεις που αφορούν στον τρόπο εκτροφής των πουλερικών κρεοπαραγωγής, την ημερομηνία ωτοκίας και την διατροφή των ωτόκων ορνίθων.
3. Χορηγεί το σχετικό κατά περίπτωση Πιστοποιητικό και το σήμα πιστοποίησης AGROCERT δίνοντας το δικαίωμα στις επιχειρήσεις/ εκμεταλλεύσεις που θέτουν σε εμπορία προϊόντα ΕΠΕ) να χρησιμοποιούν στην επισήμανσή τους ή στην διαφήμισή τους τις προαιρετικές ενδείξεις και το σήμα πιστοποίησης AGROCERT.
4. Διενεργεί τακτικούς ή αιφνιδιαστικούς ελέγχους σε όλες τις εκμεταλλεύσεις/επιχειρήσεις που συμμετέχουν στις διαδικασίες παραγωγής ή και εμπορίας πτηνοτροφικών προϊόντων που κάνουν χρήση των προαιρετικών ενδείξεων.
5. Τηρεί Μητρώο επιχειρηματιών ενταγμένων στο Σύστημα Ελέγχου.

Ως εκ τούτου, κανένα πτηνοτροφικό προϊόν δεν είναι δυνατόν να τεθεί σε εμπορία με αναφορές και ενδείξεις περί του τρόπου εκτροφής των πουλερικών κρεοπαραγωγής, την ημερομηνία ωτοκίας και την διατροφή των ωτόκων ορνίθων, πριν αξιολογηθεί, ελεγχθεί, ενταχθεί στο Σύστημα Ελέγχου και λάβει τη σχετική πιστοποίηση από τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ. Ο Οργανισμός πραγματοποιεί συνεχείς ελέγχους σε διάφορα σημεία χονδρικής και λιανικής πώλησης, συμπεριλαμβανομένων και των Super Market, προκειμένου να εξασφαλίζει τη συνεχή συμμόρφωση των επιχειρήσεων με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εθνική και ενωσιακή νομοθεσία που διέπει τα προϊόντα ΕΠΕ. Σε περίπτωση που διαπιστώνονται παρατυπίες η/και παραβάσεις, από ελέγχους σε σημεία πώλησης ή και από καταγγελίες όσον αφορά στην επισήμανση των προϊόντων ΕΠΕ,

ενεργοποιούνται όλες οι νόμιμες διαδικασίες προκειμένου να διατηρηθεί η ακεραιότητα και αξιοπιστία του συστήματος ελέγχου και να αρθούν πιθανές μη συμμορφώσεις που μπορεί να οδηγήσουν σε παραπλάνηση του καταναλωτή.

Ο ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ έχει επίσης οριστεί ως αρμόδια αρχή για την απονομή Ελληνικού Σήματος στις εξής κατηγορίες προϊόντων: (1) Γάλα και γαλακτοκομικά Προϊόντα, (2) Εξαιρετικό Παρθένο και Παρθένο Ελαιόλαδο και (3) Επιτραπέζιες Ελιές. Στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του αυτής, υποδέχεται Αιτήσεις, πραγματοποιεί ελέγχους και απονέμει το ελληνικό Σήμα σε επιχειρήσεις με έδρα την Ελλάδα οι οποίες παράγουν και διακινούν τα ανωτέρω προϊόντα και χρησιμοποιούν για την παραγωγή τους μόνο ελληνικής προέλευσης πρώτες ύλες. Οι εγκεκριμένες επιχειρήσεις καταχωρούνται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Ελληνικών Προϊόντων-Υπηρεσιών, που τηρεί η Διεύθυνση Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

Κατά τα λοιπά, αρμόδιο να απαντήσει για τα θέματα που το αφορούν, είναι το Υπουργείο Οικονομικών προς το οποίο διαβιβάζεται η Ερώτηση 2556/11-12-2019 και το παρόν έγγραφο.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Οικονομικών
-Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Γ. Οικονόμου